

DEVLET PLANLAMA TEŐKİLATI

Avrupa Birliği ile İliŐkiler Genel M¼d¼rl¼đ¼

T¼rkiye-AT

G¼mr¼k Birliği

14 ŐUBAT 2008

Tarihi GeliŐim

Ankara AnlaŐması	: 1 Aralık 1964
Katma Protokol	: 1 Ocak 1973
Tam Üyelik Başvurusu	: 14 Nisan 1987
Gümrük Birliği	: 1 Ocak 1996
Helsinki Zirvesi	: 10-11 Aralık 1999
Müzakerelerin Başlaması	: 3 Ekim 2005
Tarama Süreci	: 20 Ekim 2005 – 13 Ekim 2006

Ankara AnlaŐması-1 Aralık 1964

■ Madde 2:

“..... Gümruk birliğinin gittikçe geliŐen Őekilde kurulması.”

Madde 10:

- “ - Topluluk üyesi devletlerle Türkiye arasında, ithalatta olduğu gibi ihracatta da gümruk vergileri ve eş etkili vergi ve resimlerin, miktar kısıtlamalarının ve eş etkili baŐka her türlü tedbirin yasaklanması
- Türkiye'nin üçüncü ülkelerle iliŐkilerinde, Topluluğun ortak gümruk tarifesinin kabulü ve Toplulukça dıŐ ticaret konusunda uygulanan sair mevzuata yaklaŐma”

Katma Protokol-1 Ocak 1973

- GeçiŐ d6neminde;
 - Taraflar arasında sanayi őrnrlerini konu alan bir g6mr6k birliğinin tedricen gerçekleŐtirilmesi,
 - İŐŐilerin karŐılıklı olarak serbest dolaŐımının sağlanması,
 - Tarım őrnrlerinde giderek geniŐleyecek bir tercihli ticaret rejiminin uygulanması,
 - Katma Protokol6n belirlediği alanlarda T6rkiye ile AT arasında mevzuat ve politikaların yaklaŐtırılması
 - Őartların elverdiği 6l6de, hizmetlerin serbest dolaŐımı s6relerinin baŐlatılması

İndirim Takvimi

- AT, Türkiye'den yapılan sanayi malları ithalatından alınan g m ruk vergilerini 1971 yılından itibaren kaldırmıŐtır.
 - Bazı petrol ürünlerinde tarife kotası
 - Bazı tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde miktar kısıtlaması.

İndirim Takvimi

- Türkiye'nin, 12 ve 22 yıllık listelerde yer alan ürünlerde Katma Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yapılan kademeli gümrük vergisi indirimleri ile Topluluk menşeli sanayi ürünleri ithalatından alınan gümrük vergilerini kaldırması

Gümrük Birliği

6 Mart 1995 tarihli ve 1/95 sayılı Türkiye-AT Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) :

Taraflar arasında oluşturulan gümrük birliğinin işleyiş usul ve esasları

Gümrük Birliğine Konu Olan Ürünler

- Sanayi Ürünleri
- İşlenmiş Tarım Ürünleri (sanayi payı sıfırlanmış, tarım payı üzerindeki spesifik vergi uygulaması devam ettirilmiştir)
- Tarım ürünleri ve AKÇT ürünleri gümrük birliği kapsamı dışındadır.

1/95 Sayılı OKK'nın Kapsamı

- Sanayi ürünlerinde tüm gümrük vergileri, eş etkili tedbirler ve miktar kısıtlamalarının kaldırılması
 - AT'nin Ortak Ticaret Politikasına (OTP) uyum sağlanması
 - Ticaret politikası araçlarının (anti-damping, anti-sübvansiyon uygulamaları, ithalatta gözetim ve denetim vb.) benimsenmesi
 - Ortak Gümrük Tarifesinin (OGT) benimsenmesi
 - Tercihli tarife politikalarının üstlenilmesi
 - Topluluk teknik mevzuatına uyum sağlanması
 - Tarım ve işlenmiş tarım ürünleri
 - Fikri ve sınai mülkiyet hakları
 - Rekabet hukuku ve devlet yardımları
 - Kamu ihaleleri
 - Vergilendirme
- gibi alanlarda çeşitli hükümler içermektedir.

Gümrük Birliği

- 1 Ocak 1996 tarihi itibarıyla ;
 - ◆ Türkiye, Topluluk menşei sanayi ürünleri ithalatından alınan gümrük vergilerini kaldırmış,
 - ◆ Taraflar arasındaki ticarete miktar kısıtlamaları kaldırılmış,
 - ◆ İşlenmiş tarım ürünleri ithalatında advalorem vergi muafiyeti uygulaması başlamış,
 - ◆ Türkiye'nin üçüncü ülkelerden yaptığı ithalatta Ortak Gümrük Tarifesi (OGT) uygulanmaya başlanmış (hassas mallar listesinde yer alan bazı ürünlerde OGT uygulaması 2001 yılında başlamıştır),
 - ◆ Üçüncü ülkelerden yapılan tekstil ürünleri ithalatında kota ve gözetim uygulamaları başlamıştır.

Koruma Oranları

Toplam Koruma Oranları (%)	
1995	1996
5,30	2,62

AB ve EFTA Ülkelerine Karşı Koruma Oranları (%)	
1995	1996
5,47	1,34

Koruma Oranı: ithalattan fiilen alınan vergi ve fonların fiili ithalata oranı

DıŐ Ticaretin GeliŐimi (Milyon Dolar)

	1995	1996	1997	2005*	2006*	2007*1
Toplam İthalat	35.709	43.627	48.559	116.774	139.576	169.986
Toplam İhracat	21.637	23.225	26.261	73.476	85.534	107.154
AB'den İthalat	16.861	23.138	24.870	52.695	59.338	68.590
AB'ye İhracat	11.071	11.549	12.248	41.365	47.929	60.405
AB'den İthalatın Toplam İçerisindeki Payı	47	53	51	45	42	40
AB'ye İhracatın Toplam İçerisindeki Payı	51	50	47	56	56	56

* AB-27

(1) Geçici

İthalatın Mal Gruplarına Göre Dağılımı (Milyon Dolar)

	1995	1996	1997	2005	2006	2007
<i>Sermaye Malları</i>	8.120	10.208	11.052	20.363	23.348	27.040
Toplam İçindeki Pay (%)	23	23	23	17	17	16
<i>Ara Malları</i>	25.078	28.737	31.82	81.868	99.605	123.573
Toplam İçindeki Pay (%)	70	66	66	70	73	73
<i>Tüketim malları</i>	2.417	4.266	5.335	13.975	16.116	18.697
Toplam İçindeki Pay (%)	7	10	11	12	12	11
<i>Diğerleri</i>	95	416	301	567	507	673
Toplam İçindeki Pay (%)	0	1	1	0	0	0
TOPLAM	35.709	43.627	48.559	116.774	139.576	169.986

Yabancı Sermaye Yatırımlarının Yıllara G6re Dağılımı

	Gerçekleşen (Milyon \$)	Değişim Oranı (%)
1995	934	-
1996	914	2
1997	852	-7
1998	953	12
1999	813	-15
2000	1.707	110
2001	3.288	93
2002	590	- 82
2003	745	26
2004	1.291	73
2005	8.537	561
2006	17.814	109
2007*	13.816	

Yurtiçi İŐgücü Piyasasında GeliŐmeler (15+yaŐ, Bin kiŐi)

	1995	1996	1997	1999	2005	2006
İŐsizlik Oranı (%)	7,5	6,5	6,7	7,7	10,3	9,9
Eksik istihdam Oranı (%)	7,0	6,7	6,1	8,8	3,3	3,6
İŐsizlik+Eksik İstihdam	14,5	13,2	12,8	16,5	13,6	13,5
Sivil İŐ G¼c¼ (Bin KiŐi)	21.500	21.804	21.824	23.187	24.565	24.776
Sivil İstihdam (Bin KiŐi)	19.893	20.388	20.362	21.413	22.046	22.330

Gümrük Birliği ile İliŐkili Müktesebat Fasılları

- 1- Malların Serbest DolaŐımı
- 2- İŐ Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi
- 3- Mali Hizmetler
- 4- Tarım ve Kırsal Kalkınma
- 5- Balıkçılık
- 6- UlaŐtırma
- 7- Gümrük Birliği
- 8- DıŐ İliŐkiler
- 9- Rekabet Politikası
- 10- Vergilendirme
- 11- Fikri Mülkiyet Hakları
- 12- Çevre

Gümrük Birliği-Müzakere Süreci

- Gümrük birliği kapsamında gerçekleőtirdiđimiz uyum çalıŐmalarının sağladığı fayda
- Gümrük birliğinden kaynaklanan yükümlölüklerin açılıŐ ve kapanıŐ kriteri olarak gündeme gelmesi

Gümrük Birliğinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar (Türk tarafınca dile getirilen)

- DanıŐma mekanizmalarının iŐletilmemesi
 - ◆ Gümrük birliğinin iŐleyiŐiyle doğrudan ilgili alanlarda AB tarafından çıkartılacak yasal düzenlemelerin hazırlık aŐamalarında Türk tarafının görüŐünün yeterince alınmaması

- Teknik komitelere katılım
 - ◆ Gümrük birliğinin iŐleyiŐiyle doğrudan ilgili bazı teknik komitelere katılım konusunda AB'nin isteksiz davranması

Gümrük Birliğinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar (Türk tarafınca dile getirilen)

- Topluluğun Tercihli Ticaret Rejimlerine uyumda karşılaşılan güçlükler
 - ◆ AB'nin üçüncü ülkelerle imzaladığı serbest ticaret anlaşmalarına benzer nitelikli anlaşmaları Türkiye'nin de imzalaması gerekmektedir. Ancak üçüncü ülkeler bu konuda isteksiz davranmakta, AB tarafı ise Türkiye'ye yeterli desteği sağlamamaktadır. Bu durum üçüncü ülke pazarlarına Ülkemizin avantajlı girişine engel teşkil etmekte ve ticaret sapmasına yol açmaktadır.

Gümrük Birliğinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar (Türk tarafınca dile getirilen)

- Üye ülke gümrüklerinde karşılaşılan sorunlar
 - ◆ Üye ülkelere yapılan ihracatta bazı ülkelerin gümrük idarelerince gümrük birliği ile bağdaşmayan uygulamalarla karşılaşılmakta, bu durumun çözümüne yönelik olarak Komisyon nezdinde yapılan girişimlerin sonuçları çok geç alınmaktadır.

Gümrük Birliğinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar (Türk tarafınca dile getirilen)

- Türk iŐ adamlarının vize sorunları
 - ◆ AB ülkelerinin Türk vatandaşlarına uygulamakta olduğu katı vize politikası çerçevesinde iŐ adamlarımıza güçlükler çıkarılmaktadır. Objektif kriterlere dayanmayan bu uygulamalar ticarete teknik engel niteliği taşımaktadır.
- Türkiye’de kayıtlı karayolu taşıtlarına uygulanan kotalar
 - ◆ Karayolu taşımacılarımıza AB üyesi ülkeler tarafından uygulanan geçiŐ belgesi kotaları ihtiyacın çok altında kalmakta, bu durum ticarete teknik engel oluŐurmaktadır.

Gümrük Birliğinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar (AB tarafınca dile getirilen)

- Güney Kıbrıs Rum Yönetimiyle doğrudan ticaret
- Fikri mülkiyet haklarının etkin uygulanması
- Veri imtiyazına dair belirsizliklerin giderilmesi
- İthalat lisansı uygulamaları
- Canlı hayvan ve et ithalatındaki kısıtlamalar
- Devlet yardımları alanında AB müktesebatına uyum sağlanmaması
- Kullanılmış motorlu taşıtların ithalatının serbestleştirilmesi
- Alkollü içeceklerin ithalatında karşılaşılan sorunlar